

Grund af de meget svingende handelspolitiske Vilkaar, som den urolige Tilstand i det hele taget har foranlediget.

Loven af 1921 om den store Udvidelse blev vedtaget under Indfyldelse af Forestillingen om de betydelige Muligheder, der skulde vise sig for dansk Erhvervsliv efter Krigen, navnlig i Østersølandene og forskellige andre Steder. Synspunktet var ganske utvivlsomt berettiget, men vi maa nu erkende, at vi er blevet betydeligt skuffet. De paaregnede Muligheder har ikke vist sig i de Aar, der er gaaet, og de Skuffelser, man har oplevet paa dette Omraade, kan maaske føre til, at man nu, da vi staar overfor Spørgsmaalet om en Omorganisation, fristes til at gaa noget for vidt med Indskrænkningerne. Ser vi paa Udgifterne, faar vi et godt Billede af Forholdene, som de har formet sig. Før Verdenskrigen var Udgifterne til det danske Udenrigsstyre knap 1 Mill. Kr., nemlig 950 000 Kr., i 1914—15 var Udgifterne steget til godt og vel 1 Mill. Kr., eller, efter hvad der er oplyst for mig, nøjagtig 1 118 000 Kr.; den Gang var vi allerede begyndt at mærke Virkningerne af Verdenskrigen. I 1918—19 var Udgifterne ca. 2½ Million, i 1921—22 var de steget til ca. 7,2 Mill. Kr. Det er jo en ganske overordentlig stor Stigning. Derefter falder saa Udgiften, saaledes at den paa Finansloven for 1926—27 er opført med 5,7 Mill. Kr.

Ministeriets Lovforslag gik, som det oprindelig blev fremsat, ud paa en Besparelse af 820 000 Kr. paa Budgettet. I det høje Folketing har Lovforslaget, som den højtærede Udenrigsminister bemærkede, været Genstand for en omhyggelig Gennemgang og en udførlig Behandling, hvad den Betænkning, der foreligger fra det høje Folketing, ogsaa i høj Grad bærer Vidnesbyrd om. I Folketinget er Lovforslaget undergaaet Ændringer, hvorved man paa-regner at spare yderligere 165 000 Kr., til Dels dog først paa et senere Tidspunkt. Jeg skal ikke tilbageholde den Bemærkning, at jeg haaber, at det høje Folketing ikke maa blive skuffet med Hensyn til disse sidste Besparelser; men jeg er ikke paa nærværende Tidspunkt ganske sikker paa, at de vil indtræde saa hurtigt og automatisk, som Folketinget har tænkt sig. De Rammer, som blev tilrettelagt ved Loven af 6. Maj 1921, er aldrig blevet fuldt ud udnyttet. Deri ligger i Virkeligheden et haandgribeligt Vidnesbyrd om, at de store Virkninger, man havde ventet sig, i nogen Grad er udeblevet, for dersom de havde indfundet sig, vilde

man naturligvis have udnyttet Loven fuldt ud, som den blev vedtaget i 1921.

Efter Lovforslaget, som det foreligger fra det høje Folketing, inddeles Udenrigsministeriet i to Afdelinger under en Direktør. Jeg skal ikke undlade at udtale, at det forekommer mig; at Folketingsudvalget i Forbindelse med den højtærede Minister har været heldig med denne Ordning, ogsaa med Hensyn til Spørgsmaalet om Betegnelserne. Man faar nu to Afdelinger, nemlig den økonomisk-politiske Afdeling og den politisk-juridiske Afdeling. Jeg tror, som sagt, at dette maa siges at være heldigt. I det hele taget sporer man, at Folketingsudvalget — det er i og for sig ogsaa naturligt og rimeligt — i meget høj Grad har betjent sig af Forenklingskommissionens Betænkning under sit Arbejde med Lovforslagets Affattelse.

Iblandt de Forenklinger, som Lovforslaget medfører, skal jeg nævne, at Oplysningsbureauet henlægges under den økonomisk-politiske Afdeling, og at Erhvervsraadet afskaffes. Jeg er meget vel vidende om, at man ser noget forskelligt paa Spørgsmaalet om Berettigelsen af Ophævelsen af Erhvervsraadet. Men det lader sig ikke bortforklare, at Erhvervene, som jo maa antages at have de bedste Forudsætninger for at vurdere Betydningen af Erhvervsraadets Opretholdelse, i Virkeligheden er gaaet ind paa, at Erhvervsraadet ophæves. Saa vidt jeg kan skønne, er det ogsaa en Fordel, at Folkeforbundskontoret nedlægges.

Med Hensyn til Enkelthederne i Lovforslaget skal jeg indskrænke mig til at pege paa ganske enkelte Spørgsmaal, som jeg kunde ønske at faa nærmere drøftet i det Udvalg, jeg paa et senere Tidspunkt skal tillade mig at foreslaa nedsat, faa drøftet med de Medlemmer af dette høje Ting, som maatte blive Medlemmer af Udvalget, saa vel som ogsaa med den højtærede Udenrigsminister og eventuelt med de af Udenrigsministeriets Embedsmænd, som vi kunde have Interesse af at forhandle med om Spørgsmaalene.

Jeg bemærkede under Udenrigsministerens Forelæggelsestale i Dag, at Ministeren beskæftigede sig meget med Spørgsmaalet om den Stilling, som Ministeriets Raadgiver i Folket vilde faa efter den Affattelse, Lovforslaget har her. Naar man gennemlæser, hvad der er sagt herom under anden Behandling i Folketinget, faar man et meget levende Indtryk af, at Folketinget har beskæftiget sig grumme meget med dette Spørgsmaal; man kunde maaske